परिच्छेद १३

क्रिया-प्रतिक्रिया

मौलिक हकको कार्यान्वयन भए नभएको कुरालाई वर्ष पुस्तकले प्राथमिकतामा राख्न आवश्यक छ। मानव अधिकारको क्षेत्रमा निरन्तर अध्ययन, अनुसन्धान, खोज र खबरदारी गर्ने प्रयोजनका लागि मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशित गर्नु मानव अधिकारको रक्षाका लागि अत्यन्त सराहनीय छ।

विनोदकुमार खड्का
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, सङ्खुवासभा

मानव अधिकारको विषय गहन भएकाले सोही अनुसारको नीति राज्यले बनाउन आवश्यक छ। साइबर क्राइमका घटना जिल्लामा नै दर्ता हुने व्यवस्थाले पीडितलाई न्याय दिलाउने कुरामा केही सहज भएको छ।

दक्षकुमार बस्नेत
प्रहरी नायब उपरीक्षक
जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सङ्खुवासभा

वर्ष पुस्तकले आप्रवासी कामदार, जलवायु परिवर्तनलगायतका विषयमा विश्लेषण गर्न आवश्यक छ। संविधानले दिएको स्वच्छ वातावरणको हक वा रोजगारीको हकलाई राज्यले के कति सम्बोधन गर्न सक्यो त्यसको लेखाजोखा वर्ष पुस्तकमा हुनु आवश्यक छ।

शिवकुमार कार्की
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, खोटाङ

मानव अधिकारको सवाल र विषय अब फेरिएका छन्। सुशासनको प्रत्याभूति हुन नसक्नुले पनि नागरिकले राज्यबाट मानव अधिकार प्राप्ति नभएको महसुस गर्छ। तसर्थ सुशासनलाई प्राथमितकतामा राखी राज्यले बनाएका कानुनको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक छ। वर्ष पुस्तकले कानुन कार्यान्वयनका लागि राज्यलाई नैतिक दबाब सिर्जना गर्ने विषयवस्तु उठान गर्न आवश्यक छ।

निशाकुसुम पौडेल
जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, तेह्थुम

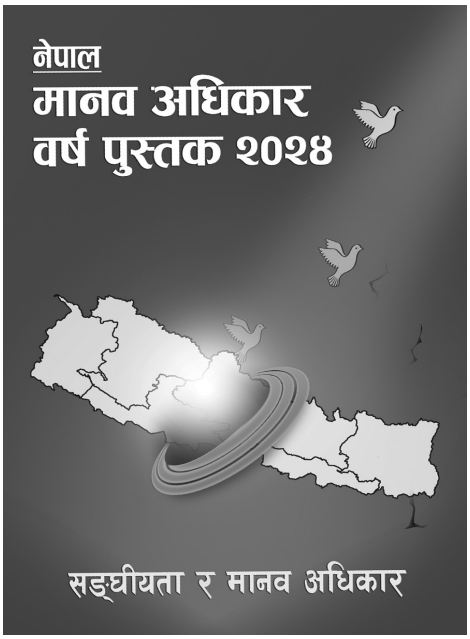

पत्रकारको दृष्टिबाट हेर्दा पत्रकारहरूसँग सम्बन्धित मानव अधिकारका विषयहरूलाई वर्ष पुस्तकले प्राथमिकता नदिएको भन्ने लागेको छ। मानव अधिकारको संरक्षणका लागि भएका सफल अभ्यासहरूको विवरण पुस्तकमा समेट्नु जरूरी छ।

विदुर खवास
अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, धनकुटा शाखा

मानव अधिकार उल्लङ्घन भनिरहँदा अपराधलाई प्रश्रय दिने काम हुन भएन। हरेक घटनामा मानव अधिकार उल्लङ्घन भयो भन्दै गर्दा राज्यले दोषीलाई कारबाही गरेको पनि पुस्तकमा मानव अधिकार उल्लङ्घन भन्ने गरिएको छ। यसले हामीजस्ता सुरक्षा निकायलाई कानुन कार्यान्वयनमा फितलो बनाउन खोजेको हो कि भन्ने लागेको छ। संविधानको मौलिक हक हेरेर घटना सङ्कलन गर्नुपर्ने र दोषीले सजाय पाएकोलाई मानव अधिकार उल्लङ्घन भन्दा पनि कानुनी राज्यको पालना भएको बुझाइ हुन आवश्यक छ। अनुसन्धानका लागि कसैलाई सोधपुछ

तथा पक्राउ गर्दा मानव अधिकार उल्लङ्घन नभइ कानुन पालनामा राज्यका निकाय रहेको पुस्तकमा उल्लेख हुन आवश्यक छ। घटनाको प्रकृति मात्रै हेरेर मानव अधिकारको धारणा बनाउन नहुने देखिन्छ।

टुवराज पोखेल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, धनकुटा

मानव अधिकार र न्यायालय एक अर्का परिपूरक हुन्। संविधानले स्थानीय तहलाई न्याय निरूपणको अधिकार दिएको छ। अबको वर्ष पुस्तकमा न्यायिक समितिले गरेका न्याय निरूपणको प्रक्रियाका बारेमा विश्लेषण गर्न आवश्यक छ।

भरतमणि पोखरेल

सेस्तेदार(उपसचिव) सङ्खुवासभा, जिल्ला अदालत

मानव अधिकारको अनुगमन, अभिलेख तथा वकालत गर्ने काम वर्ष पुस्तकले गरेको छ। इन्सेकको वर्ष पुस्तकको चित्रण र वकालतबाट मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना न्यूनीकरण गर्न गराउन राज्यलाई थप मद्दत पुगेको छ। उन्नत प्रविधि एवम् सोसल मिडिया लगायतका कारण पीडितहरूमाथि जोखिम बढ्दो छ, यसतर्फ इन्सेकले थप वकालत गर्ने अपेक्षा गरेको छु।

चिरन कोइराला

प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत

राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय, पाँचथर

द्वन्द्व र राजनीतिक हस्तक्षेपका कारण स्वतन्त्र अध्ययनमा प्रभाव परेको टिप्पणी अबको वर्ष पुस्तकमा पढ्न पाइयोस्। मानव अधिकार उल्लङ्घनप्रति ध्यानाकर्षण गराउँदै समाधानका उपायहरूको खाका तयार गर्न राज्यलाई वर्ष पुस्तकले सहयोग पुऱ्याउन आवश्यक छ।

भीमकुमार बाँस्कोटा

अध्यक्ष,नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पाँचथर

मानव अधिकार उलङ्घनका तथ्य र घटनाहरुलाई उजागर गरी सार्वजनिक गर्ने तथा मानव अधिकारको अवस्थाको यथार्थ चित्रण गर्ने कार्यमा इन्सेकले महत्वपुर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ। मानव अधिकारको संरक्षणको जिम्मेवारी राज्य तथा यसका निकायको भए पनि मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र संवर्द्धन गर्नु सबै वर्ग, तह, निकाय र आम नागरिकको कर्तव्य र दायित्व हो।

राजकुमार आचार्य

सेस्तेदार, जिल्ला अदालत सिरहा

मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धन गरी सामाजिक न्याय कायम गर्न इन्सेकको भूमिका अहम् रहेको परिप्रेक्ष्यमा मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको वार्षिक प्रकाशनले मानव अधिकारको क्षेत्रमा चेतनशील समाज निर्माण गर्न पुऱ्याएको छ। सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई अझै गुणस्तरिय बनाउने सामग्री सहित वर्ष पुस्तकको निरन्तरताको कामना गर्दछु।

विष्णु प्रसाद सोती

प्रहरी नायब उपरीक्षक

इलाका प्रहरी कार्यालय, लहान सिरहा

२५ वर्ष भन्दा बढी समयदेखि प्रकाशित हुँदै आएको मानव अधिकार वर्ष पुस्तक एक शक्तिशाली उपकरण हो र यसले मानव अधिकारको अवस्था सुधार गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको छ र सम्बन्धित निकायहरूलाई मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक कदम चाल्न मार्ग प्रशस्त गरेको छ।

राजेशकुमार कर्ण

केन्द्रीय सदस्य, नेपाल पत्रकार महासङ्घ

मानव अधिकारको अवस्था कस्तो छ ? कुन पक्षबाट र कसरी मानव अधिकार हनन्का घटना भएका छन् ? सो को जानकारी मानव अधिकार वर्ष पुस्तकबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ। मानव अधिकार रक्षकको रूपमा विगतदेखि नै काम गर्दै आइरहेकाले मेरो मानव अधिकारको क्षेत्रमा ज्ञान आर्जनको महत्वपूर्ण पूरक पुस्तकमध्ये मानव अधिकार वर्ष पुस्तक पनि एक हो।

नागेन्द्रकुमार कर्ण

महोत्तरी समाचारदाता, गोरखापत्र दैनिक

मानव अधिकारको उल्लङ्घनका घटनामा इन्सेकले सत्य तथ्य खोजमा राज्य र पीडितलाई सहयोग गरेको देखिन्छ। पीडितलाई न्यायिक प्रकृयामा सहयोगका लागि पहल गरेको र सहायता गरेको प्रति धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। पुस्तकमा सबैको पहुँच पुऱ्याउन आवश्यक छ। सशस्त्र द्वन्द्वको समयमा घटनाको तथ्य खोजीलाई प्राथमिकतामा राखेको मेरो अनुभव रहेको छ।

उपेन्द्र न्योपाने

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, महोत्तरी

इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादती, जातीय विभेद, बलात्कार, महिला हिंसा र अपहरणको अनुगमन गरी घटनाको सत्य तथ्य बुझी

प्रभावित व्यक्तिलाई न्यायको लागि सहजीकरण गरेको छ। यस्ता घटना दिनानुदिन बढिरहेकाले जिल्लाका सबै स्थानीय तहमा इन्सेकलगायत मानव अधिकारको क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ संस्थाहरुले जनचेतनामूलक कार्य सञ्चालन गरी चेतनाको विकास गर्नुपर्ने आवश्यक्ता रहेको छ।

गोपालकुमार अधिकारी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, सर्लाही

इन्सेकले प्रकाशन गर्न लागेको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५ को लागि इन्सेक परिवारलाई शुभकामना। नेपालको ७७ ओटै जिल्लामा भएको मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरूको इन्सेकले अनुगमन गरी सत्यतथ्य पत्ता लगाइ वास्तविक पीडितको पहिचान गरी न्यायको लागि सहजीकरण गर्ने कार्य सराहनीय रहेको छ।

रविन्द्रबहादुर सिंह
प्रहरी उपरीक्षक
जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मलङ्गवा

इन्सेकले मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि पुऱ्याएको योगदान सरहानीय छ। राज्य तथा गैर राज्य पक्षद्वरा भएको मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरूको तथ्याङ्क समेतको पुस्तक प्रकाशन गरी यसले सरकार र सम्बन्धित निकायलाई मानव अधिकारको संरक्षण तथा संरक्षण गर्न खबरदारी गरेको छ।

एकराज अधिकारी
जिल्ला न्यायाधिवक्ता,
जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय, सर्लाही

इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाक सङ्कलन र अभिलेखिकरण गर्ने कार्य प्रशंसनीय रहेको छ। मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागि प्रभावित समुदाय, वर्ग र लिङ्गलाई लक्षित गरी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आग्रह गर्दछु

कौशलकिशोर सिंह
प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, सर्लाही

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको वर्तमान अवस्था र मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनालाई बुझ्न मद्दत गर्दछ। यसले मानव अधिकार उलङ्घनका घटनाहरू न्यूनीकरणका साथै सम्बन्धित निकायलाई मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न उत्प्रेरित गर्दै यसका लागि पालना गर्नु पर्ने आवश्यक राय सुझावहरू प्रस्तुत गर्दै सरोकारवालालाई सचेत बनाएको छ। मानव अधिकारका विषयमा धेरै कुरा जान्न यो पुस्तक उपयोगी र पठनीय छ।

दिलिप घिमिरे
प्रहरी उपरीक्षक
जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रौतहट

कारागारमा कैदीहरूको मानव अधिकार संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने गराउने कार्यमा ठोस प्रगति गर्न हासिल गर्न मानव अधिकार उल्लङ्घन र ज्यादतीका घटनाका विषयमा कुनै पूर्वाग्रह नराखी अभिलेखिकरण हुने गरेकाले यसको विश्वसनीयता निरन्तर उकालो लागेको मलाई महसुस भएको छ।

मनिष झा
कारागार प्रशासक
कारागार कार्यालय, रौतहट

नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक हकहरू, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि-सम्झौतामा व्यक्त प्रतिबद्धताहरू, तथा स्थानीय प्रशासनको जिम्मेवारीलाई मध्यनजर गर्दै मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन प्रत्येक नागरिकको समान अधिकार सुनिश्चित गर्ने महत्वपूर्ण आधार हो।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बारा कानुनी शासनको प्रवर्द्धन, नागरिक अधिकारको संरक्षण, र शान्ति सुरक्षा प्रबर्धनको सुनिश्चित गर्न प्रतिवद्ध छ। शान्ति, सुरक्षा, र विधिको शासनलाई बलियो पार्दै प्रत्येक नागरिकलाई आफ्नो हक र कर्तव्यबारे सचेत गराउनु प्रशासनको जिम्मेवारी हो।

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले प्रत्येक वर्ष मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरूलाई तथ्यगत रूपमा प्रस्तुत गर्दै नीति-निर्माताहरू, प्रशासनिक निकाय, तथा नागरिक समाजलाई आवश्यक सुधारका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने कार्य गर्दै आएको छ। यस पुस्तकले स्थानीय प्रशासनका लागि समेत मानव अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा मार्गदर्शकका रूपमा भूमिका खेल्ने विश्वास लिएको छु।

बसन्त अधिकारी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बारा

मानव अधिकारको रक्षा, मौलिक हकको स्वतन्त्र उपयोग, प्रेस स्वतन्त्रता, लोकतन्त्रको प्रभावकारी वितरण, आवधिक स्वतन्त्र निर्वाचनजस्ता पक्षको वकालतका सन्दर्भमा इन्सेकको अमूल्य योगदान रहेको छ। कोही नभएका र न्यायको पर्खाइमा रहेका नागरिकको न्याय प्राप्तीमा इन्सेकले महत्वपूर्ण योगदान गरेको छ।

कारागार प्रशासक
कारागार कार्यालय, पर्सा

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले नागरिकको मानव अधिकार संरक्षणमा उपयोगी छ। यसले आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक क्षेत्रमा आगामी दिन थप केन्द्रित गर्नुपर्ने देखिन्छ।

औलखबहादुर आले
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, दोलखा

इन्सेकबाट प्रकाशित नेपाल मानव अधिकार वर्षपुस्तकको निरन्तरताको कामना। यस पुस्तकका माध्यमबाट पीडित पक्षले न्याय प्राप्त गर्न सकेका थुप्रै उदाहरण छन्। इन्सेकले अधिकार र कर्तव्यका बारेमा नागरिकलाई थप सुसूचित गराउँदै न्याय र समानता प्राप्तिका लागि काम गरोस्।

चिरञ्जीवि मास्के, सदस्य
प्रेस काउन्सिल नेपाल

इन्सेकद्वारा प्रकाशित मानव अधिकार वर्ष पुस्तक नेपालको मानव अधिकारको महत्वपूर्ण दस्ताबेज हो। पुस्तकका कारण पीडित पक्षले न्याय दिलाउन सक्षम साबित छ। पुस्तकलाई निरन्तरता दिनु पर्दछ।

कृष्ण बस्नेत
अध्यक्ष, नेपाल बार एशोसियसन, दोलखा शाखा

मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले सहयोग गरेको छ। मानव अधिकारका घटना समेटिएको पुस्तक प्रकाशन गर्ने इन्सेकको कार्यको सराहना गर्दछु।

सिर्जना कार्की
मानव अधिकारकर्मी, दोलखा

मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र, नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौता र नेपालको मौलिक हक अनुसार नागरिकले आफ्नो हक अधिकारको प्रत्याभूति गर्न पाउनु पर्ने कुरामा इन्सेकले गरेको पहल सरहानीय छ। जनताले पेटभरी खानपाउने अधिकारमात्र नभएर सम्मानपूर्वक बाँच्ने अधिकार समेत नागरिकको छ। सबै नागरिकले सामाजिक सांस्कृतिक र वातावरणीय न्याय पाउनु पर्ने र सरकारले पूरा गर्नुपर्दछ।

कूलमान विश्वकर्मा
उपप्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, धादिङ

सरकारले संरक्षण गर्न खोज्दा खोज्दै मानव अधिकारको हनन् हुने गरेकोले कमजोरी सच्याएर सरकारी पक्ष अघि बढिरहेको छ। मौलिक हक मानव अधिकारको रूपमा रहेकाले कानुन बनाएर मानव अधिकारको प्रत्याभूति गर्नुपर्छ। यस विषयमा इन्सेकले थप पहल गरोस्।

युवराज अर्याल
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, धादिङ

मानव अधिकारको संरक्षणमा प्रहरीले काम गरिरहेको छ। जात धर्म, वर्णको आधारमा समाजमा क्लेस फैलाउनेलाई नियन्त्रण गरेर नेपाल प्रहरीले सबै नागरिकको सम्मान, परिपूर्ति र जीवन रक्षाका लागि काम गरिरहेको छ। इन्सेकले गरेको घटना सङ्कलन र मानव अधिकारप्रतिको चासो र चिन्ताले हामीलाई काम गर्न अझ सहज भएको छ।

दीपेन्द्र शाही
प्रहरी उपरीक्षक, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, धादिङ

इन्सेकले मानव अधिकार वर्ष पुस्तक, इन्सेक अनलाइनमार्फत मानव अधिकार संरक्षणमा योगदानमात्र दिएको छैन मानव अधिकार संरक्षणमा पहल र पैरवी समेत गरेको छ।

शालिकराम दुवाडी
गैसस महासङ्घ, धादिङ

दलित अधिकारको संरक्षण, मानव अधिकारका लागि पहल र पैरवी गर्दै समस्यामा परेका नागरिक खासगरि यौन हिंसा पीडितका लागि इन्सेकले पैरवी गर्दै सहयोग गर्ने गरेको छ।

श्याम मगराती
अध्यक्ष, दलित सेवा सङ्घ, धादिङ

महिला मानव अधिकार र मानव अधिकार स्थापित गराउन इन्सेकको पहल महत्वपूर्ण छ। पीडित महिलाहरूका लागि गरिरहेको काम र उनीहरूको अधिकारका लागि गरेको पैरबीले निरन्तरता पाओस्।

गायत्री खतिवडा
महिला मानव अधिकारकर्मी, धादिङ

मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरू समेटेर प्रकाशित हुने पुस्तकले मुलुकको अवस्थालाई छर्लङ्ग परेको छ। विभिन्न घटनाका पीडकहरू र राज्यलाई अझै जवाफदेही बनाउन गाउँ गाउँमा मानव अधिकार शिक्षा सचेतना कार्यक्रम हुन आवश्यक छ। पछाडि पारिएका समुदाय, दलित, भूमिहीनका समस्या तथा वातावरण अधिकार र प्राकृतिक स्रोतको अधिकार रक्षाका लागि पनि अझै ध्यान दिन अनुरोध छ।

न्हिमाटासी तामाङ

कोषाध्यक्ष, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ, रसुवा

मानव अधिकार उल्लङ्घनका सम्पूर्ण घटनाहरू समेटेर मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशन गर्नुले राज्यलाई जवाफदेही बनाउन मद्दत गरेको छ। यसमा समेटिएका मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरू तथ्यपरक ढङ्गबाट विश्लेषण भएको पाइयो। यसले मानव अधिकार उल्लङ्घन कर्तालाई नैतिक दवाव परेको महसुस भएको छ। यस्ता घटनाहरू सार्वजनिक गरेर पीडितहरूलाई न्याय दोषीलाई कानुनी कारवाही र घटनाहरूको न्यूनीकरण हुने विश्वास लिएको छु।

अशोककुमार घिमिरे

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, रसुवा

इन्सेकले प्रकाशन गरेको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाका पीडितलाई न्याय दिलाउन, पीडकलाई दण्डित गर्न मात्र नभई आम नागरिकलाई सचेत पार्ने काम गरेको छ। यस्तो पुस्तकले आगामी दिनमा समयानुकूल परिस्कृत गर्दै लैजानु पर्ने आजको आवश्यकता देखिन्छ। पुस्तक मानव अधिकारको तथ्यांकहरूको संगालोको रूपमा रहेको छ। स्वास्थ्य, शिक्षा, वातावरण र प्राकृतिक स्रोत, आर्थिक सामाजिक, साँस्कृतिक अधिकारका विषयलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ।

बाबुलाल तामाङ

अध्यक्ष, नागरिक समाज
तथा सभापति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रसुवा

नेपाल मानव अधिकार वर्षपुस्तकले नेपालको मानव अधिकारको अवस्था तथा मानव अधिकार हनन्का घटनाहरूबारे सूचना दिने गरेको छ। यो निकै राम्रो दस्तावेज हो। जसले गर्दा जिल्लाको मानव अधिकारको अवस्था र आगामी दिनमा गर्नु पर्ने कार्यको कार्ययोजना बनाउन मद्दत गर्दछ। मानव अधिकार हनन् न्युनीकरण गर्न तथा मानव अधिकारको संरक्षण प्रवर्द्धन गर्न यस वर्ष पुस्तकले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने छ।

वेदनिधि खनाल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रसुवा

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्राप्त गरी अध्ययन गरेँ। पुस्तकले आम नागरिकलाई मानव अधिकारको सूचना दिन निकै राम्रो काम गरेको छ। वर्ष पुस्तकले निरन्तरता पाओस्।

ज्ञानेन्द्रनाथ न्यौपाने

पत्रकार तथा अध्यक्ष, मानव अधिकार संरक्षण मञ्च, रसुवा

पुस्तकमा प्रकाशित सामग्रीहरू जहाँ जसले पनि सन्दर्भ सामग्रीका रूपमा प्रयोग गर्न सक्छ। नेपाल मानव अधिकार वर्षपुस्तक २०२४ अध्ययन गर्दा मुलुकको मानव अधिकारको अवस्था स्पष्ट हुन्छ। पुस्तकमा मानव अधिकारको तथ्याङ्कहरू सङ्ग्रहित छन्। दलित, भूमिहीन, सुकुमवासी तथा बिर्ता पीडितको समस्या गहन तवरले विश्लेषण गरी उठान गर्न सुझाव दिन चाहन्छु।

विश्वास नेपाली

कोषाध्यक्ष, मानव अधिकार तथा सामुदायिक विकास
स्रोत केन्द्र, रसुवा

वर्षभरिका मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरू समेटेर प्रकाशित हुने नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मुलुकको अवस्था छर्ल पारेको छ। यो पुस्तक अध्ययन गर्दा मुलुकको मानव अधिकारको अवस्था स्पष्ट हुन्छ। मानव अधिकारको तथ्याङ्कहरूको संगालोको रूपमा छ। यो पुस्तक प्रकाशनले मानव अधिकारको उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरूमा न्यूनीकरण गर्न उल्लेखनीय भूमिका खेलेको जस्तो जस्तो लाग्छ।

दीपक लामा

अध्यक्ष, सामुदायिक रेडियो प्रशारक सङ्घ बागमती
प्रदेश तथा अध्यक्ष
रेडियो रसुवा १०२.१ मेगाहर्ज धुन्चे, रसुवा

पुस्तकमार्फत सबै मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरू बर्सेनी इन्सेकले जनतामाझ ल्याउन गरेको सराहनीय र स्वागतयोग्य काम हो। यो पुस्तक अध्ययन गर्दा मुलुकको मानव अधिकारको अवस्था स्पष्ट हुन्छ।

प्रवेश परियार

दलित अधिकारकर्मी तथा मानव अधिकार सञ्जाल, रसुवा

वर्षभरका मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरू समेटेर प्रकाशित हुने पुस्तकले मुलुकको अवस्था छर्ल पारेको पाइयो। पुस्तक प्रकाशनले मानव अधिकारको उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाहरूमा न्युनीकरण गर्न उल्लेखनीय भूमिका खेलेको जस्तो जस्तो लाग्छ।

गायत्री लामिछाने
कोषाध्यक्ष, गैसस महासङ्घ, रसुवा

इन्सेकले हरेक वर्ष प्रकाशन गर्दै आएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाका प्रतिवेदनहरू र अभिलेखिकरण सूचनाको महत्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा लिने गरिन्छ। यस पुस्तकले मानव अधिकार अवस्था तथा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना न्यूनीकरणमा सचेतना समेत फैलाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको छ। नागरिकहरूको मानव अधिकार संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने कार्यमा प्रतिबद्ध रहेको इन्सेकले प्रकाशन गर्ने पुस्तकमा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाका साथै नागरिक कर्तव्य र नागरिक शिक्षा समेत समावेश गरी अझ प्रभावकारी बनाउन सकिने देखिन्छ।

उमेशकुमार ढकाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, काभ्रेपलाञ्चोक

मानव अधिकार संरक्षण, संवर्द्धन र प्रवर्द्धनमा इन्सेकले प्रकाशन गर्दै आएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको दशकौं लामो योगदान गरेको देखिन्छ। यस पुस्तकमा मानव अधिकार अवस्थाको यथार्थ चित्रण गरिएको छ। यस पुस्तकले सम्बन्धित पक्षलाई आफ्नो जिम्मेवारी र दायित्व निर्वाहमा गर्न प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्ने विश्वास लिएको छु।

बसुन्धरा खड्का
प्रहरी उपरीक्षक, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,
काभ्रेपलाञ्चोक

इन्सेकद्वारा प्रकाशित हुँदै आएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक नेपालको मानव अधिकार अवस्थाको यथार्थ चित्रण हो। सन् २०२४ मा पनि न्यायपालिका, कार्यपालिका र व्यवस्थापिकाद्वारा भए गरेका काम र मानव अधिकार संरक्षणमा खेलेको भूमिकालाई प्रष्ट रूपमा राखिएको छ।

कृष्णा भण्डारी
जिल्ला न्यायाधिवक्ता
जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा समावेश भएका विषयवस्तुहरू सान्दर्भिक छन्। तथापि समयको परिवर्तनसँगै मानव अधिकारको परिभाषा पनि परिवर्तन भएको छ। पर्यावरणीय अधिकार अबको मानव अधिकारको मुख्य विषय बन्नु पर्छ। वातावरण परिवर्तनको कारण विश्व समुदायमा पारेको प्रभाव अबको पुस्ताको प्रमुख चिन्ताको विषय बनेको छ। अब हामी सबैको ध्यान पृथ्वी जोगाउन तर्फ केन्द्रित हुनुपर्छ। पृथ्वी जोगियो भने मात्र मानव समुदाय जोगिन्छ। पृथ्वी रहेन भने हामी कोही पनि रहँदैनौं। पृथ्वी जोगाउने सवाल मानव अधिकारको प्रमुख सवाल बन्नुपर्छ।

आनन्दकुमार श्रेष्ठ
सभापति, बागमती प्रदेश उद्योग, पर्यटन तथा
वातावरण समिति

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक नेपालको मानव अधिकारको महत्वपूर्ण दस्तावेज हो। मानव अधिकारको विषयमा अध्ययन र खोज गर्नेको लागि यो स्रोत सामाग्री पनि हो। पुस्तकमा समेटिएका सबै विषयवस्तु महत्वपूर्ण छन्। विगत लामो समयदेखि यो पुस्तक एउटै फरम्याटमा आइरहेको छ। परिवर्तित समय अनुसार मानव अधिकारको विषयका क्षेत्र पनि फैलिएका छन्। त्यसलाई पनि पुस्तकले समेट्न सक्नु पर्छ।

पाण्डव प्रसाईं
अध्यक्ष, जिल्ला बार एशोसिएशन, रामेछाप

नेपालको संविधान जारी हुनु भन्दा अघि र त्यस पश्चात निर्माण गरिएका कानुन मानव अधिकारसँग सम्बन्धित रहेका छन्। कतिपय कानुनहरू मानव अधिकार मैत्री बनाउन आवश्यक संशोधन गर्नुपर्ने देखिन्छ। पाचौं मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्य योजना हाल कार्यान्वयनको अवस्थामा रहेको छ। दिगो विकास लक्ष्य सन् २०१५ देखि २०३० सम्म गरिबी उन्मुलन, समृद्धिका लागि एक सम्मान न्यायपूर्ण र सुरक्षित विश्व निर्माण गर्ने परिकल्पना गरेको छ। त्यसैले दिगो विकासका १७ ओटै लक्ष्यहरू मानव अधिकारसँग सम्बन्धित रहेकाले तिनको कार्यान्वयमा मानव अधिकारमुखी विकास पद्धतिका बारेमा वर्ष पुस्तकमा समावेश गर्न आवश्यक छ।

मातृका भट्टराई 'बसन्त'
सदस्य, प्रदेशसभा बागमती प्रदेश सिन्धुली

हाम्रो मुलुकबाट धेरै मानिस रोजगारीका लागि विदेशिने गरेका छन्। आप्रवासी कामदारहरू न्यूनतम

ज्यालाबाट वञ्चित भएका छन्। घरेलु कामदारहरू जोखिममा पर्ने गरेको र उनीहरूको श्रमशोषण हुने गरेका विषय आम सञ्चार माध्यममा प्रशारण र प्रकाशित भइरहेका छन्। यस्ता विषय मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा समावेश गर्न आग्रह गर्दछु।

कारसाङ लामा

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति सिन्धुली

अधिकार र दायित्वको समुचित प्रयोग र परिपालनाबाट मानव अधिकार मैत्री समाजको निर्माण हुन सक्छ। त्यसैले मानव अधिकार पुस्तकमा उल्लेख गरिएका सम्पूर्ण विषयवस्तुले हामी सबैलाई सूचना सन्देश मार्फत चेतना प्रवाह गरेको छ। त्यसैले मानव अधिकार पुस्तकमा उल्लेख गरिएका सम्पूर्ण विषयवस्तुले हामी सबैलाई आफ्नो अधिकार कर्तव्य र दायित्वप्रति संवेदनशील बन्न प्रेरणा प्रदान गरेको छ। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले सधैँभरि खबरदारी गर्ने र जनतालाई सुसूचित गर्ने दायित्व बोध गराउन इन्सेकले भूमिका खेलेको छ।

दिनेश अधिकारी

प्रमुख, दुधौली नगरपालिका, दुधौली बजार, सिन्धुली

हाम्रो देशको मानव अधिकारको कुरा गर्दा सङ्क्रमणकालीन न्यायको विषयलाई अलग राख्न मिल्दैन। दश वर्ष लामो सशस्त्र सङ्घर्षको समयमा भएका मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाका पीडितहरूको न्याय र परिपूरणका विषय हामी सबैको साझा सरोकार र जिम्मेवारीको विषय हो। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले यस्ता विषयलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ।

उपेन्द्रकुमार पोखरेल

प्रमुख, कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली

नेपालमा राजनीतिक तथा नागरिक अधिकारको अवस्था विगतको तुलनामा अहिले सुधिएको छ। शासन प्रणाली परिर्वतन र सशस्त्र सङ्घर्ष अन्त्य भएपछि मानव अधिकार उल्लङ्घन सम्बन्धी घटनामा कमी आएको इन्सेकको तथ्याङ्कले प्रष्ट पारेको छ। लोकतान्त्रिक आन्दोलनको परिवर्तनले राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारहरू संविधानका मौलिक हकका रूपमा स्थापित गरेका छन् मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले सङ्घीयता र मानव अधिकार अवस्थाको बारेमा चित्रण गरेको पाइन्छ।

कर्णबहादुर मगर

अध्यक्ष, तीनपाटन गाँउपालिका लाम्पान्टार, सिन्धुली

नेपालको संविधानले सुनिश्चित गरेका मानव अधिकारसँग अन्तरनिहित विषयवस्तुहरू कार्यान्वयनको क्षेत्रमा निकै अप्ठयारो भएको छ। बेरोजगारीका कारण नेपाली युवाहरू विदेश पलायन भएका छन्। शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, यातायात र सार्वजनिक सेवा र उपभोगको उचित व्यवस्थापनको संस्थागत विकास हुन नसक्नुले नै नेपालमा मानव अधिकारको अवस्था राम्रो मान्न सकिँदैन। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा पछाडि पारिएको समुदायको आवाजलाई समेट्न आग्रह गर्दछु।

बज्रध्वज वाइवा

अध्यक्ष, हरिहरपुर गढी गाउँपालिका, झनझने, सिन्धुली

लिङ्गका आधारमा, अन्धविश्वास र कुप्रथाका आधारमा गरिने हिंसासमेत महिला मानव अधिकार उल्लङ्घनभित्र पर्छ। तर, राज्यले न प्रभावकारी रूपमा अनुगमन गर्न सकेको छ न पीडकलाई कारवाही गर्न। विद्यमान कानुनको आधारमा मात्रै अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धता अनुसार मानव अधिकारको पूर्ण प्रत्याभुति दिन नसकिने भएकाले कानुनी संरचनात्मक सुधारमा राज्यले ध्यान दिनु जरुरी छ।

दीपा बोहोरा (दाहाल)

अध्यक्ष, सुनकोशी गाउँपालिका रामटार सिन्धुली

मानव अधिकार प्रर्वधन र संरक्षणका लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच अधिकारको सूची नै उल्लेख गरी बाँडफाडसमेत गरेको छ। स्थानीय सरकारहरू कानुन कार्यान्वयन गरी मानव अधिकार संरक्षण संवर्द्धन तथा मर्यादित बनाउन प्रतिबद्ध रहेका छन्।

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा समावेश कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिकाभित्रका विषयवस्तुले हामीलाई गाउँपालिकामा गर्नुपर्ने कामका बारेमा जानकारी लिन सजिलो माध्यम बनेको छ।

विमर्श मोक्तान

अध्यक्ष, मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली

संविधान प्रदत नागरिकको हकलाई स्थापित र कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा जे जति हुनु पर्दथ्यो, त्यो हुन सकेको छैन। नेपालको संविधानले आत्मसात गरेको सङ्घीय लोकतान्त्रिक, गणतन्त्र, धर्म निरपेक्षता, समावेशी समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको सन्दर्भमा सैद्धान्तिक रूपमा सबै दल सहमत भए पनि यसको कार्यान्वयन गर्ने निकाय फितलो छ। संविधान कार्यान्वयन र मानव अधिकार संरक्षणमा सन् २०२४

ले प्राथमिकता पाउन नसकेको विषय सन् २०२५ को वर्ष पुस्तकमा उल्लेख गर्न आवश्यक छ।

पार्वती सुनुवार

अध्यक्ष, फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली

राज्यले सङ्क्रमणकालीन न्याय निरूपण गर्न प्रयत्न गर्न सकेको छैन। शान्ति सम्झौता भएको २० वर्ष बितिसक्दा पनि पीडितहरूले न्याय पाउन नसक्नु अन्याय पूर्ण अवस्था हो। मुलुकमा महिला हिंसा, मानव बेचबिखन, मानव अधिकार उल्लङ्घन जातीय छुवाछुतका घटना कमी नआएको वर्ष पुस्तकको तथ्याङ्कले प्रष्ट पारेको छ।

शङ्कर्राज बराल

अध्यक्ष, गोलञ्जोर गाउँपालिका, ग्वालटार, सिन्धुली

नेपालको संविधानको धारा १३ देखि ४८ सम्म मौलिक हकका व्यवस्था गरिएको छ। मौलिक हकको कार्यान्वयन गर्ने प्रमुख जिम्मेवार निकायले मानव अधिकार उल्लङ्घन गरेको प्रमाण पाइन्छ। नेपाली युवा रोजगारी तथा अध्ययनका लागि विदेशमा जाने र कतिपय परिवार बसाइसराइले अन्य ठाउँ जाने क्रम बढेको छ। मुलुकमा असमानता विकृति, विसङ्गति, भ्रष्टाचार बढेको वर्षपुस्तकबाट छर्लङ्ग हुन्छ। विधिको शासनमा सरकारले खेलवाड गरिरहेको छ। अदालतले दोषी ठहर गरेको व्यक्तिहरूलाई राजनीतिक प्रभावका आधारमा माफी दिने काम भएका छन्। मानव अधिकार रक्षा र प्रवर्द्धन गर्न अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक) सदैव क्रियाशील रहेको छ। नागरिकका आवाजहरूलाई सम्बोधन गर्न वर्ष पुस्तक मार्फत आवाज उठाउने काम गरेकोमा त्यस संस्थालाई धन्यवाद दिन चाहान्छु।

जगतबहादुर भोलन

अध्यक्ष, घ्याङलेख गाउँपालिका, बस्तीपुर हायुटार, सिन्धुली

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको अवस्थाका बारेमा चित्रण गरेको छ। मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरू दस्तावेज रहेको छ। समय अनुकूल परिमार्जन र गतिशीलताका उदाहरणहरू पनि धेरै मात्रामा प्रस्तुत गरेको हामी माझ छर्लङ्ग भएको छ। सातै ओटा प्रदेशहरूको तुलनात्मक अवस्था बुझ्न सकिने गरी मानव अधिकार, उल्लङ्घन सूचकाङ्क प्रस्तुत गरिएको पाइएको छ। आगामी दिनहरूमा वर्षपुस्तक अझै वस्तुनिष्ठ, खदिलो र उपयोगी बनाउँदै लैजाने र यसका दिगोपनका उपायहरू पनि खोज्दै जानु आवश्यक देखिन्छ। तथ्य सङ्कलन, सम्पादन परिमार्जन गरी उच्चस्तर कायम राख्न र प्रभावकारी बनाउन सबैको साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दछौं।

रुद्रबहादुर खड्का

प्रधान सम्पादक, स्वाधीन खबरपत्रिका, सिन्धुली

इन्सेकले नियमित रुपमा प्रकाशन गर्ने मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार संरक्षण र संवर्द्धनमा राज्यलाई सहयोग पुगेको छ। इन्सेक जस्ता संस्थाले मानव अधिकार कार्यान्वयनका लागि सरकारलाई खबरदारी गरिरहनु पर्छ । सरकारले मानव अधिकारको उल्लङ्घन गर्ने नभई संरक्षण गर्छ तर, कानुन कार्यान्वयनको क्रममा कहीं कतै मानव अधिकारको हनन् हुन गएमा खबरदारी गर्नुपर्छ। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले देशको मानव अधिकार अवस्थाको बारेमा पनि चित्रण गर्छ। यो पुस्तकमा नागरिकको मानव अधिकारको विषय सँगसँगै नागरिकको कर्तव्य र जिम्मेबारीको बारेमा पनि उल्लेख भएमा अझ राम्रो हुने थियो।

श्यामकृष्ण थापा

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, तनहुँ

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको बारेमा राज्यसँगै नागरिक समाजलाई पनि यथार्थ जानकारी दिएको हुन्छ। मानव अधिकारको घटना राज्यसँग सम्बन्धित हुने भएकोले प्रहरीले मानव अधिकार हनन्का घटनामा शून्य सहनशीलताको नीति लिएको छ। मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनको लागि प्रहरीले विभिन्न स्थानमा सचेतनाको कार्यक्रम गर्दै आइरहेको र राज्य नै मानव अधिकारको मुख्य संरक्षक भएको हुँदा मानव अधिकार र मौलिक हकमा समावेश भएका अधिकारहरू नागरिकलाई उपलब्ध गराउनु राज्यको मुख्य दायित्व हो। घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि र मानव अधिकारको प्रत्याभूतिका लागि कानुन बमोजिम कार्य गर्नु पर्छ। इन्सेक अभियानले मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनमा राज्यलाई सहयोग गर्दै आएको छ।

वीरेन्द्रबहादुर शाही

प्रहरी उपरीक्षक

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, तनहुँ

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले देशको मानव अधिकार अवस्थाका बारेमा सबैलाई जानकारी दिन्छ। यो पुस्तक विशेष गरी कानुन व्यवसायीलाई झन अति महत्त्वपूर्ण छ। पुस्तकमा अदालतमा विचाराधीन

मुद्दाहरूका बारेमा पनि उल्लेख गरिएको पाइन्छ। अदालतमा विचाराधीन मुद्दाको विषयमा मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा राख्न हुँदैन। यसले मुद्दालाई नै प्रभावित पार्न सक्छ।

डम्बरदेव हड्खले

अध्यक्ष, जिल्ला बार एशोसिएशन, तनहुँ

मानव अधिकारको प्रसङ्ग उठाइरहँदा जातीय विभेदका मुद्दालाई पनि सँगसँगै उठाउनु जरुरी छ। अहिलेको अवस्थामा पनि जातीय विभेदका मुद्दाहरू समाजमा देखा पर्नु दुखद् कुरा हो। इन्सेकले आफ्नो वर्ष पुस्तकमा जातीय विभेदका घटनाहरूलाई पनि प्राथमिकताका साथ उठान गरेर यसको न्यूनीकरणमा सहयोग पुऱ्याउनु पर्छ।

विष्णुराम बिक

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, पर्वत

राज्यपक्ष र अन्यपक्षबाट भएका घटनाहरूको अतिरिक्त परिवार र समाजबाट खासगरी महिला, बालबालिका एवम् पिछडिएका वर्ग माथि हुने गरेका अमानवीय घटना र व्यववहार समेत खोजमुलक ढङ्गबाट पुस्तकमा समावेश गर्न सके अझै उपयोगी हुन्छ।

दिलिप पौडेल

अध्यक्ष, जिल्ला बार एशोसिएशन इकाइ, पर्वत

मानव अधिकारको सम्बर्द्धनका लागि राज्य तहबाट अझै चासो दिन पर्ने देखिएको छ। राज्यका न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायमा पनि विभिन्न घटनाका पीडितहरूले अझै पनि सहज रुपमा सेवा लिन नसकिरहेको अवस्था छ। दुरदराजमा पुगेर मानव अधिकार सम्बद्ध घटनाहरूलाई मसिनो गरी नियालेर मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशनका क्रममा यस्ता प्रकारका घटनाहरू पनि समावेश हुनु पर्छ।

लक्ष्मण सापकोटा

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पर्वत

कास्की जिल्लामा मानव अधिकारको अवस्था सामान्य नै छ। यो राज्यको दायित्व पनि हो। विशेषगरी कैदीबन्दी, लैङ्गिक हिंसा, जातीय विभेदका विषयमा कास्की जिल्ला प्रशासन सचेत छ। यस्ता हिंसा र गतिविधिलाई रोक्न हामीहरूले सचेतनात्मक क्रियाकलापदेखि शान्ति सुरक्षाका विषयमा निष्पक्ष भएर काम गरेका छौं। यसमा इन्सेकलगायतका संस्थाहरूको सल्लाह सुझाव लिएर नै अगाडि बढिरहेका छौं।

भरतमणी पाण्डे

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कास्की

मानव अधिकारको विषयमा नेपाल प्रहरी सदैव सचेत छ। मुद्दाको अवस्था र शान्ति सुरक्षाको विषयमा नेपाल प्रहरी सक्षम छ। हामी हाम्रो काम कानुन सम्मत नै गरिरहेको छौं र गर्छौं। नेपाल प्रहरीले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको न्यूनीकरणका लागि हरसम्भव प्रयास गरिरहेको छ।

श्यामबाबु ओलीया

एसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कास्की

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारका विषयलाई पनि उजागर गर्न थालेकोमा खुशी लागेको छ। मुख्य गरी हिमाली जिल्ला रुकुम पूर्वमा यस्ता समस्या धेरै छन्। खासगरी शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र खाद्य अधिकारका विषयलाई वर्ष पुस्तकमा समेटियोस् भन्ने आशा छ।

किरण गौतम

सदस्य, जिल्ला बार इकाइ, रुकुम पूर्व

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले रुकुम पूर्वको मानव अधिकार अवस्था उजागर गरेको छ। तर सबै विषय समेटिएको जस्तो लागेन। दुर्गम र कान्छो जिल्लाका मानव अधिकारका थुप्रै विषयलाई वर्ष पुस्तकमा समेटेर राज्यको ध्यानाकर्षण गराउने काम वर्ष पुस्तकबाट हुनेछ भन्ने अपेक्षा छ।

बसन्त बाँठामगर

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, रुकुम पूर्व

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक मानव अधिकारको सवालको दस्तावेज बनेको छ। सबै खाले मानव अधिकार उल्लङ्घनका विषय समावेश भएको अनुभूति गरेको छु। यसले घटनाको दोषीलाई कारबाही र पीडितलाई न्याय दिलाउनमा निष्पक्ष भूमिका निर्वाह गरेको छ। साथै आम नागरिकमा मानव अधिकारको महत्व र न्यायिक निकायलाई थप गम्भीर बनाइ फैसला गर्न प्ररित गरेको छ।

कमल विक

अध्यक्ष, राष्ट्रिय दलित पत्रकार सङ्घ नेपाल
जिल्ला शाखा, प्यूठान

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५ प्रकाशन हुन लागेकोमा धेरै खुसी लागेको छ। मानव अधिकार संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि इन्सेकको भूमिका अग्रणी रहेको छ। मानव अधिकारको सम्मानको लागि इन्सेक र प्रहरीबिचको सम्बन्ध थप मजबुत हुँदै जाने कुरामा विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु।

दिपेश बस्याल

प्रहरी नायव उपरीक्षक

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, प्यूठान

विगत लामो समयदेखि मानव अधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशील अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक) द्वारा हरेक वर्ष प्रकाशन गरिने नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको अवस्थाको यथार्थ चित्रण गर्ने गरेकोमा संस्था प्रति आभार प्रकट गर्न चाहन्छु। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा प्रकाशित घटनाहरूले विशेष गरी नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार हनन् तथा उल्लङ्घनप्रति राज्यको ध्यानाकर्षण गर्दै आएको छ।

पार्वता आचार्य

संयोजक, मानव अधिकार सञ्जाल, प्यूठान

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक) ले मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको दायरा फराकिलो बनाएर आर्थिक समाजिक अधिकारका विषयहरू समावेश गर्ने र अनलाइनलाई पनि बलात्कार र हत्याका घटनाहरूको संग्रह जस्तो नबनाएर समाजका शिक्षा, स्वास्थ्य, वातावरण लगायतका समाचारमा जोड दिनुपर्छ।

अनिल खत्री

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, गुल्मी

मानव अधिकारका विषय तीन तहका सरकारको प्राथमिकतामा छैन। त्यसैले वर्ष पुस्तकको काम सरकारकै लागि पनि राम्रो अभिलेख हो। इन्सेकले गर्ने आर्थिक सहयोग, अस्पताल, कारागार, विद्यालय, बजार अनुगमनसहित विषयगत क्षेत्रका विषय उठान र ध्यानाकर्षण सान्दर्भिक छन्। आगामी दिनमा अझै बढी क्षेत्रहरूलाई ओझिलो बनाउनुपर्छ।

पदम पाण्डेय

संयोजक, नागरिक समाज,गुल्मी

वर्ष पुस्तकमा समाजको चित्र छ। विषयहरूलाई समयानुकुल बनाएर जिल्ला तहसम्म आर्थिक, समाजिक, साँस्कृतिक तथा वातावरणीय अधिकारका विषय पुस्तकमा समावेश गर्नुपर्छ।

हरिप्रसाद गैरे

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी,

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, गुल्मी

इन्सेकले प्रकाशन गर्दै आएको मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले समग्रमा मानव अधिकारको प्रारम्भिक अवस्था सार्वजनिक गर्दछ। पुस्तक प्रकाशनले निरन्तरता पाओस् भन्ने शुभकामना।

जीवनारायण कोइराला

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, अर्घाखाँची

मानव अधिकार तथा सामाजिक न्यायका लागि समर्पित रही सो विषयमा चासोका साथ अध्ययन, अनुसन्धान गरी मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशन गर्ने कार्य अत्यन्तै प्रशंसनीय छ। मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा इन्सेकले खेल्दै आएको भूमिकालाई वर्ष पुस्तक मार्फत समेटिँदै आएकोले यो पुस्तक निकै उपयोगी भएको हुँदा यसले निरन्तरता पाउने विश्वास लिएको छु।

नरायण पौडेल

स्रेस्तेदार, अर्घाखाँची, जिल्ला अदालत

इन्सेकले प्रत्येक वर्ष प्रकाशन गर्ने मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा मानव अधिकार र न्यायका लागि महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा रहेको छ। यस वर्ष प्रकाशन हुने मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५ महिला बालबालिकाको अधिकार साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, खाद्य र वातावरणको अधिकार प्रत्याभूतिका लागि दवाव सृजना गर्न सफल होस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

बाबुराम अर्याल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, अर्घाखाँची

नेपाल मानव वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार र न्यायका लागि महिला, दलित, अल्पसंख्यक तथा पछाडि पारिएका वर्ग समुदायको पक्षमा पैरवी गर्दै अधिकार सम्पन्न गराउन महत्वपूर्ण योगदान दिँदै आएकोमा उच्च सम्मानसहित प्रकाशन हुन लागेको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५को सफलताको हार्दिक शुभकामना।

विष्णु परियार

संयोजक, जिल्ला दलित अधिकार सञ्जाल, अर्घाखाँची

इन्सेकले मानव अधिकार तथा सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा लामो समयदेखि महत्वपूर्ण काम गर्दै आएको छ। हरेक वर्ष प्रकाशन हुने नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक गतिलो दस्तावेज हो। नेपालको मानव अधिकार अवस्थाबारे जान्न बुझ्नका लागि यो पुस्तक सहयोगी भएको छ। इन्सेकको यो रचनात्मक अभियानको निरन्तरताको कामना गर्दछु।

टङ्कनाथ खनाल
प्रमुख जिल्ला समन्वय समिति, पाल्पा

बगनासकाली गाउँपालिकामा पनि इन्सेकले सञ्चालन गरेको कार्यक्रमले राम्रो प्रभाव पारेको थियो। अहिलेसम्म पनि त्यसको राम्रो प्रभाव परेको छ। नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा स्थानीय तहहरूले गर्दै आएका मानव अधिकार सम्बन्धी रचनात्मक पहलहरूबारे पनि प्रकाशन गर्न सके अझ राम्रो र प्रभावकारी हुने थियो।

सरस्वती दर्लामी चिदी
अध्यक्ष, बगनासकाली गाउँपालिका, पाल्पा

इन्सेकले इन्सेक अनलाइनमार्फत् मानव अधिकार पत्रकारिता गर्दै आएको छ भने लामो समयदेखि नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक मार्फत मानव अधिकारको अवस्थाको चित्रण गर्दै आएको छ। हरेक जिल्लामा जिल्ला प्रतिनिधिहरू मार्फत सही र सत्य सूचना गरी इन्सेकले प्रकाशन गर्दै आएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको निरन्तरताको कामना गर्दछु।

कमलराज तिमिल्सेना
अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पाल्पा

मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५ प्रकाशन हुन लागेको थाहा पाउँदा खुशी व्यक्त गर्दछु। मानव अधिकार घटनाका विषयमा नवलपरासी जिल्लामा घटेका घटनालाई समेटेको हुँदा यस जिल्लावासीलाई झनै सङ्गहणीय बनेको छ। यस पुस्तकमा मानव अधिकारका सम्बन्धमा डिजिटल हिंसाका घटनाहरूलाई पनि समेट्नु आवश्यक देखिन्छ।

वरिष्ठ अधिवक्ता धन जैशी शर्मा
अध्यक्ष, नेपाल बार एसोसियशन, नवलपरासी (पश्चिम)

मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरि प्रत्येक नागरिकलाई अधिकारको उपभोगको ग्यारेन्टी गर्ने सरकार (राज्य) को दायित्व हो। सरकार तथा सेवा प्रवाह गर्ने निकायहरूले प्रवाह गरेको सेवाहरूको अनुगमन गरी नागरिकको अधिकारको उपभोगको क्रममा आएका समस्याहरूको अभिलेखीकरण गरी राज्य र निकायहरूलाई जिम्मेवार बनाउनको लागि नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ। मानव अधिकारको प्रत्याभूतिको लागि सरोकारवाला सबैको दायित्वबोध, कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयन र नागरिक सचेतना अभिवृद्धि गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्न मानव अधिकार वर्ष पुस्तक सहयोगी बनेको छ।

हरिप्रसाद ज्ञवाली
प्रमुख, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
लुम्बिनी प्रदेश कार्यालय, बुटवल

मानव अधिकारका विभिन्न आयामहरूलाई तथ्य र तथ्याङ्कसहितको विश्लेषणबाट नेपालमा मानव अधिकारको वर्तमान अवस्थालाई उजार गरी इन्सेकद्वारा हरेक वर्ष प्रकाशन हुने नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक यस वर्ष पनि प्रकाशन हुने जानकारी पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ। राज्यका कानुन कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूलाई मानव अधिकारका विषयहरूमा सचेत गराउन र समाजका हरेक व्यक्तिलाई आफ्ना अधिकारका बारेमा जानकारी दिनुका साथै कर्तव्य बोध समेत गराउन महत्वपूर्ण दस्तावेज हुनेछ भन्ने विश्वास तथा अपेक्षा लिएको छु।

रञ्जितसिंह राठोर
एसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देही

इन्सेकले विगतका वर्षहरूमा जस्तै यो वर्ष पनि नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेको थाहा पाउँदा निकै खुसी लागेको छ। नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकबारे राजनीतिक दलका धारणा समेट्नु आफैमा प्रशंसनीय छ। लामो समयदेखि मानव अधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशील इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घन, ज्यादती र मानव अधिकार हनन्का पीडितका क्षेत्रमा सराहनीय कार्य गर्दै आएको छ। यी र यस्ता घटना विवरणलाई सङ्कलन गरी तथ्यपरक रूपमा पुस्तक प्रकाशन गरी अभिलेखीकरण गर्ने इन्सेकको कार्य प्रशंसनीय छ। मानव अधिकार विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्नेहरूका लागि यो पुस्तक अत्यन्तै उपयोगी साबित भएको छ।

रामकृष्ण खाँण
सभापति, नेपाली कांग्रेस जिल्ला कार्यसमति, रुपन्देही

नेपालमा धेरै लामो समयदेखि मानव अधिकारको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखिकरणको क्षेत्रमा इन्सेक नेपालले संस्थागत रूपमा कार्य गर्दै आएको र यसले मानव अधिकारको संरक्षणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको कुरामा कुनै शंका छैन। इन्सेकले देशको समग्र मानव अधिकारको अवस्थालाई नागरिकसम्म पुऱ्याउनका लागि र राज्यलाई मानव अधिकारको परिपालनाका लागि घचघच्याउने कार्य गर्दै आएको छ। विगत लामो समयदेखि वार्षिक रूपमा प्रकाशन गरिँदै आएको पुस्तकले समग्र देशको मानव अधिकारको अवस्थाको चित्रण गरेकाले पुस्तक पढन र जान्न पाउनु निकै गर्वको कुरा हो।

निर्मल जि.सी.

नेकपा माओवादी केन्द्र, संयोजक रुपन्देही

इन्सेक मानव अधिकार र कानुनी शासनका लागि क्रियाशील अग्रणी संस्था रहेको भन्ने कुरामा दुईमत छैन। यसले नेपालमा भएका मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनामा राज्य पक्षलाई सजग गराउने, पीडकलाई कानुनको दायरामा ल्याउने र पीडितलाई न्याय र मानव अधिकारको प्रत्याभूति दिलाउने कार्यमा सरहानीय भूमिका खेलेको छ।

शिवप्रसाद गौडेल

वरिष्ठ अधिवक्ता, भैरहवा, रुपन्देही

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ। खास गरेर मानव अधिकार उल्लङ्घनको विषयमा जिल्लाका कुना काप्चामा पुगेर मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरूलाई लिपीवद्ध गर्ने सचेत गराउने, सम्बन्धित निकायहरूसम्म पुऱ्याउने र सरोकारवाला सबै निकायलाई मानव अधिकारको पक्षमा उल्लेखनीय भूमिका निर्वाह गर्न सचेत बनाउने काम गरेको छ। नियमित अन्तरक्रिया, छलफल र सुझाव लिने काम इन्सेकले गर्दै आएको छ।

यज्ञ गैरे

जिल्ला अध्यक्ष, नेकपा एमाले, रुपन्देही

मानव अधिकार क्षेत्रमा खोज, अध्ययन, अनुसन्धान तथा सो सम्बन्धमा प्रदेश र जिल्लागत तथ्याङ्कसमेत समावेश गरी इन्सेकले हरेक वर्ष मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशित गर्दै आएको छ। मानव अधिकारका विषयमा इच्छुक व्यक्तिहरूले यस पुस्तकबाट धेरै जानकारी प्राप्त गर्न सक्छन्। यसका अलावा यसले मानव अधिकारको संरक्षण, संवर्द्धन तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा टेवा पुऱ्याउने देखिन्छ।

उमाकान्त चपाई

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, रुपन्देही

इन्सेकले प्रत्येक वर्ष मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाश गरेर देशको समग्र मानव अधिकारको अवस्था जानकारी गराउने प्रयास सराहनीय रहेको छ। वर्ष पुस्तकमा मानव अधिकार संरक्षणमा राज्यले थालेका प्रयासहरूका विषयहरू पनि समावेश हुनुपर्छ। अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा समेत यो पुस्तकले प्रभाव पार्ने हुँदा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना मात्र नभएर मानव अधिकार संरक्षणमा नागरिकको भूमिका समेत समावेश हुनुपर्छ।

निरञ्जनदत्त भट्ट

एसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कपिलवस्तु

मनव अधिकारसँग सम्बन्धित घटना र त्यसको समीक्षा सहितको विवरणका आधारमा तयार पारिएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको प्रकाशनले मुलुकको मानव अधिकारको अधिकारको अवस्थालाई उजागर गरेको छ। जिल्लागत रूपमा उल्लेख गरिएका घटनाले यस क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवाला निकायहरू र पदाधिकारीहरूलाई थप जिम्मेवार भई मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनमा अझ बढी काम गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ।

विश्वप्रकाश अर्याल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कपिलवस्तु

मानव अधिकार वर्ष २०२४ पुस्तकको सन्देश र मार्गनिर्देशलाई हामी सबैले पालना गरी सभ्य सुसंस्कृत समाज निर्माण गर्न सबैले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट योगदान पुऱ्याउनु पर्छ। मानव अधिकार समान रूपले उपभोग गर्न पाउनु हरेक मानवको अधिकार हो। आगामी वर्षहरूमा मानव अधिकारको पूर्ण पालना भएको संसार हेर्न र देख्न पाइयोस्। शुभकामना !

बाबुराम आचार्य

समन्वय प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, कपिलवस्तु

नेपालमा मानव अधिकारको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको इन्सेकले प्रकाशन गरेको नेपालमा मानव अधिकार वर्ष पुस्तकहरूले देशभित्रका विभिन्न जिल्लाहरूमा मानव अधिकार उल्लङ्घनमा देखा परेका घटनाहरूलाई तथ्यपरक ढङ्गले उजागर गर्ने गरेको छ। न्यायालय, सुरक्षा निकाय, नेपाल सरकारकार विभिन्न प्रशासनिक निकायहरू, सामाजिक

र राजनीतिक क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्ति व्यक्तित्वहरूलाई यस्ता घटनाहरू न्यूनीकरण गर्नका लागि मद्दत पुग्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ।

डम्मर शर्मा

प्रदेश कमिटी सदस्य, नेकपा एमाले

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा हामी यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरू माथि हुने विभेद र हिंसाका घटनालाई पनि समावेश गरे अझ राम्रो हुने थियो। पल पलमा हामी माथि हिंसा भइरहेका छन्। हामीहरूलाई मान्छेहरूले मजाकको विषय बनाइरहेका छन्। हाम्रो पहिचान र अधिकारको विषय वर्ष पुस्तक समेटिए सरोकारवालाहरू गम्भीर बन्ने थिए।

भूमि यौनिक

अल्पसङ्ख्यक दाङ

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले हाम्रो वास्तविकता दर्शाउने काम गरेको छ। जसले नीति निर्माणका कार्यक्रमका बनाउन मद्दत पुगेको छ। अझ स्थानीय सरकारलाई आफ्ना कार्यक्रम निर्माणमा सहज भएको छ। उपमहानगरलाई लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रित पालिका बनाउने अभियानलाई वर्ष पुस्तकले टेवा मिलेको छ।

हुमा डिसी

उपप्रमुख, घोराही उपमहानगरपालिका

नेपालको मानव अधिकार संरक्षण, प्रर्वद्धन र संवर्द्धनका क्षेत्रमा विगत लामो समयदेखि क्रियाशील इन्सेकले मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशन गर्दै आएको छ। यो पुस्तकले हामी मानव अधिकार रक्षक तथा कानुन कार्यान्वयनको जिम्मेवारीमा रहेका सवैका लागि आफना सकरात्मक पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्ष बारे जानकारी लिन र मानव अधिकारको क्षेत्रमा थप संवेदनशील भई लाग्न प्रेरित गरिरहेको छ।

खगेन्द्रप्रसाद रिजाल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बाँके

मानव अधिकार संरक्षण, संवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धिका लागि इन्सेकले विगतदेखि निरन्तर रूपमा पुऱ्याउँदै आएको योगदान अत्यन्त सराहनीय र उदाहरणीय छ। समाजमा भएका मानव अधिकार विरुद्धका घटनाहरूको सत्य तथ्यको खोज सहितको अभिलेखीकरणले एउटा आधिकारिक दस्तावेजको स्थान लिन सफल भएको छ।

सरोजनिधि वाग्ले

स्रेस्तेदार, तुलसीपुर उच्च अदालत इजलास नेपालगञ्ज

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक सत्य तथ्य घटनामा आधारित अभिलेख हो। नेपालको मानव अधिकारको अवस्थाको चित्रण यस पुस्तकले दिएको छ। द्वन्द्व पीडितहरूको लागि वर्ष पुस्तकले स्मृति पुस्तकको काम गरेको छ। सशस्त्र द्वन्द्वको समयावधिमा सङ्कलित उल्लङ्घन र ज्यादतीका घटनाका अभिलेखहरूले द्वन्द्व पीडितहरूलाई न्यायको खोजीका लागि वकालत गर्न ठूलो बल पुगेको छ।

भागीराम चौधरी

अध्यक्ष, द्वन्द्व पीडित समिति, बर्दिया

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरूलाई तथ्यपरक ढङ्गबाट विश्लेशण गरी सार्वजनिक गरिँदा पीडितलाई न्याय र पीडकलाई सजाय दिलाई न्याय सम्पादन गर्न सहज बनेको छ। यस पुस्तकमा उल्लेख हुने घटनाहरूले सरोकारवाला निकायलाई जिम्मेवार जवाफदेही बनाई सिङ्गो समाजलाई मानव अधिकारको पक्षमा भूमिका खेल्न प्रेरित गर्दछ भन्ने विश्वास लिदै यसको उच्च मूल्याङ्कन गर्दछु।

केदार खनाल

प्रहरी उपरीक्षक, जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया

इन्सेकले मानवीय मूल्य मान्यताको रक्षाका लागि आवाज उठाउँदै आएको छ। यसले मानव अधिकारको क्षेत्रमा खोज, अध्ययन, अनुसन्धान र मानव अधिकारको संरक्षण, संवर्द्धन तथा यसको प्रभावकारी कार्यान्यवनका लागि सम्बद्ध पक्षलाई घच्घचाउँदै आएको छ।

कपिल पौड्याल

स्रेस्तेदार, जिल्ला अदालत, बर्दिया

अदालतमा दर्ता भएका मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घनको मुद्दामा हुने न्यायिक प्रकृया फैसलाको इन्सेकले अभिलेख गर्दै आएको छ। यसले मानव अधिकारको पक्षमा इन्सेकले प्रकाशन गर्ने पुस्तकले सरोकारवाला सबै पक्षलाई जिम्मेवार बनाएको छ। साथै इन्सेकले प्रकाशन गर्ने वर्ष पुस्तकमा समावेश हुने शब्दहरू मुलुकी अपराध संहिता अनुसार कानुनी प्रयोग गर्न सुझाव दिन चाहन्छु।

कमलप्रसाद पाण्डे

अध्यक्ष, बर्दिया जिल्ला अदालत बार एसोशियशन

मानिसको नैसर्गिक, अहरणीय तथा अविभाज्य अधिकारको रूपमा रहेको मानव अधिकारको संरक्षण, संवर्द्धन र सम्मान गर्नु राज्यको दायित्व हो। विगत लामो समयदेखि मानव अधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशील इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरूको सुक्ष्म खोज तथा उत्खनन् गरी तथ्याङ्कसहित पुस्तक प्रकाशन गर्दै आएको छ। मानव अधिकारको संरक्षण, संवर्द्धन र सम्मानका साथसाथै सचेतना जगाउने कार्यमा विगतको जस्तै यो वर्षको पुस्तक पनि कोशेढुङ्गा साबित हुने नै छ। नेपालमा पनि पछिल्लो समय राज्यको तर्फबाट मानव अधिकारको पक्षमा समयसमयमा व्यक्त गरिएको प्रतिबद्धताले राज्य मानव अधिकारको पक्षमा सजग छ भन्ने अवस्था देखाएको छ।

नारायण पाण्डे
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, हुम्ला

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन २०६८ को दफा २ ले व्यक्तिको जीवन स्वतन्त्रता, समानता र मर्यादासँग सम्बन्धित विषय नै मानव अधिकार हो भनी परिभाषित गरिएको परिप्रेक्ष्यमा संविधान तथा अन्य प्रचलित कानुन एवम् मानव अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिमा निहित अधिकारलाई संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्ने दायित्व राज्यको हुने हुँदा मानव अधिकारको प्रत्याभूतिको लागि राज्य संयन्त्रले गर्ने हरेक प्रत्यत्नमा निधिखोजी गरी मानव अधिकारको संरक्षणको लागि सदा तत्पर रहने इन्सेकको सकृय भूमिका देखिन्छ।

मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२४ अध्ययन गर्दा कर्णाली प्रदेशको मानव अधिकारको अवस्था गत वर्षहरूका तुलनामा सुधार भएको देखिन्छ। तथापि भौगोलिक विकटता, शिक्षा, समाजको चेतनास्तर आदिको दृष्टिबाट मानव अधिकारसँग सम्बन्धित समस्याहरू जुन रूपमा इन्सेकले उजागर गर्नुपर्ने थियो त्यो हुन सकेको पाइएन। सो विषयमा केही कमजोरी नदेखिएको भने होइन। जस्तो छाउपडी प्रथा, हलिया प्रथा, बालविवाह, धामी प्रथा आदि कुरीति र कुसंस्कारसँग सम्बन्धित सवालहरू मानव अधिकारसँगै जोडिएका हुन्छन्। यस्ता विषयमा मानव अधिकारसँग सम्बन्धित इन्सेक जस्ता संस्थाले गाउँगाउँसम्म पुगी सूचना सङ्कलन गरी राज्य संयन्त्रलाई त्यहाँको मानव अधिकारको बारेमा सुसूचित गर्ने दायित्व रहेको हुन्छ। सो कुरा मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२४ मा तथ्याङ्कसहित उजागर गर्नुपर्थ्यो।

कृष्णलाल भट्टराई
कायममुकाम मुख्य न्यायाधीश
उच्च अदालत, सुर्खेत

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२४ मा समेटिएका विषयहरू सान्दर्भिक छन्। मानव अधिकार उल्लङ्घन हुने क्षेत्र प्रहरी, कारागार लगायतका कार्यालयमा भएका परिवर्तनका कुरा पनि वर्ष पुस्तकमा उल्लेख गर्न मिल्ने भए उल्लेख गर्दा राम्रो हुने थियो।

कृष्णबहादुर हमाल
मुख्य न्यायाधीवक्ता, कर्णाली प्रदेश सुर्खेत

इन्सेकले हरेक वर्ष मानव अधिकार वर्ष पुस्तक प्रकाशन गर्दै आएको विदितै छ। यस वर्ष पनि मानव अधिकार वर्ष पुस्तक २०२५ प्रकाशन गर्ने कुराले हर्षित भएको छु। मानव अधिकारको क्षेत्रमा सरकारको सेवा विस्तारमा जोड दिएको छ। तर, विद्युत, सडक र खानेपानी जस्ता सार्वजनिक सेवाका सवालमा विशेष सुझावसहितका पालिका स्तरीय विवरण पनि इन्सेकले ल्याउनुपर्ने अहिलेको आवश्यकता छ।

शंकरहरि आचार्य
प्रमुख जिल्ला अधिकारी,
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत

मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना र आपराधिक घटना भिन्दाभिन्दै विषय हुन तर पनि आपराधिक घटनाहरूको सङ्ख्याको आधारमा त्यस जिल्लाको शान्ति सुरक्षा र मानव अधिकारको अवस्थालाई विश्लेषण गर्न सकिन्छ। वर्ष पुस्तक २०२४ मा कर्णाली प्रदेशका मानव अधिकारसँग सम्बन्धित अधिकांश विषयवस्तु समेटिएका छन्। आगामी दिनमा समेटिने घटनाहरू मूलरूपमा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनासँग सम्बन्धित हुनसके यसको थप महत्व बढ्ने छ। आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारका साथसाथै मानसिक स्वास्थ्य, उपभोक्ता अधिकार, सडक दुर्घटना, प्राकृतिक प्रकोपजस्ता विषयहरू पनि वर्ष पुस्तकमा समेटियोस् भन्ने शुभकामना व्यक्ति गर्न चाहन्छु।

रमेशकुमार थापा
कार्यालय प्रमुख,
राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग कर्णाली प्रदेश
कार्यालय, सुर्खेत

मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना डोल्पामा औपचारिक रूपमा नगन्य नै छन्। यद्यपि माथिल्लो डोल्पामा लामा तथा गुरु र तल्लो डोल्पामा मस्ट देवता प्रतिको विश्वासले मानिसको दैनिकीका हरेक क्रियाकलाप उनीहरूकै सल्लाहमा निर्भर रहेको देखिँदा झै-झगडा, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा तथा जातीय भेदभावका घटना समेत सहमतिमै मेलमिलाप हुने सम्भावना रहेको छ। यसरी यस जिल्लामा अनौपचारिक रूपमा हुन सक्ने मानव अधिकार विरुद्धका घटना प्रहरी तथा प्रशासन समक्ष आउन मानव अधिकार सम्बद्ध सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाले सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्छ।

दामोदर ज्ञवाली

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी,
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, डोल्पा

इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अभिलेखीकरण मानव अधिकारको संरक्षण, सम्वर्द्धन तथा प्रवर्धन गर्दै आइरहेको छ। समाजमा भएका विकृति, विसङ्गति, बेथितिलाई उजागर गर्दै समाजमा लुकेर रहेका मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनालाई बाहिर ल्याउन इन्सेकले कार्य गरिरहेको छ।

डिएसपी हरिकृष्ण केसी

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, डोल्पा

शिक्षा र चेतनाको हिसाबले जिल्ला अगाडि छ। तर, मानव अधिकारका घटनाको प्रकृति हेर्दा सामाजिक बहिष्कार, जातीय भेदभावजस्ता घटना हुनु दुखद् हो। सबैको सकारात्मक प्रयासले मात्रै मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ।

ललितबहादुर थापा

अध्यक्ष, नेपाल बार एशोसियसन, दैलेख

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले महिला, बालबालिकामाथि भएका हिंसाका घटनाहरूको तथ्य र तथ्याङ्क उजागर गरी सबैलाई मानव अधिकारको अवस्थाको बारेमा सचेत र राज्यका निकायलाई जिम्मेवार बनाउँदै आएको छ। यो पुस्तक महिला तथा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसाका दोषीलाई कानुनी दायरामा ल्याएर कारबाही गर्न, मौलिक हक तथा मानव अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न र राज्यलाई जिम्मेवार बनाउन सहयोगी बन्नेछ।

रीताकुमारी शाही

अध्यक्ष, भैरबी गाउँपालिका, दैलेख

मानव अधिकार उल्लङ्घनका सम्पूर्ण घटनाहरू एकै सँगालोमा समेटेर प्रकाशन गर्नुले राज्यलाई जबाफदेही बनाउन मद्दत पुगेको छ। यसमा समेटिएका मानव अधिकार उल्लङघनका घटनाहरू तथ्यपरक ढङ्गबाट विश्लेषण भएको पाइयो। जसबाट मानव अधिकारको उल्लङघनकर्तालाई नैतिक दबाब दिएको छ। यस्ता घटनाहरू सार्वजनिक गरेर पीडितहरूलाई न्याय, दोषीलाई कानुनी कारबाही र घटनाहरूको न्यूनीकरण हुने विश्वास लिएको छु।

सुनिल दाहाल

डिएसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय दैलेख

मानव अधिकार उल्लङ्घनको घटना राज्यसँग सम्बन्धित हुने भएकाले प्रहरीले मानव अधिकार हनन्का घटनामा शून्य सहनशीलताको नीति लिएको छ। पछिल्लो समय लागु औषधको प्रयोग र बिक्रीवितरणले मानव जीवनमा ठुलो आघात पुगेको छ। यसले मानिसको स्वास्थ्य शिक्षा प्रभावित हुँदै गएको छ। राज्यले पनि यस लागुऔषधको रोकथाम गर्न निगरानी गर्दै आएको छ। यो विषय पनि वर्ष पुस्तकमा अभिलेख राख्न आवश्यक छ।

छेदिलाल कामती

प्रहरी नायब उपरीक्षक, जिल्ला प्रहरी कार्यालय,
जुम्ला

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा जिल्लामा भए गरेका मानव अधिकार हनन् तथा ज्यादतीका घटनाहरू समेटिने र सार्वजनिक हुने हुनाले यस्ता घटना पुन दोहोरिने कार्यमा कमी आएको छ। आगामी दिनमा जिल्लाका कुना र कन्दरामा भएका घटना मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले समेट्न सकोस्।

राजन रावत

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, हुम्ला

मानव अधिकारको अवस्था उजागर गर्ने नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक उपयोगी साबित भएको छ। मानव अधिकार पुस्तक मानव अधिकारको क्षेत्रमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्नेहरूलाई पनि उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु।

धर्मेन्द्रकुमार मिश्र

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कैलाली

इन्सेकले स्थापनाकालदेखि नै मानव अधिकारको संरक्षणको सवालमा उल्लेखनीय कार्य सम्पादन गर्दै आइरहेको विदितै छ। नेपाल मानव

अधिकार वर्ष पुस्तकलाई विश्वासिलो बनाउन मानव अधिकार उल्लङ्घनका सवालमा पक्ष विपक्ष नहेरी निष्पक्ष रूपमा अभिलेख गर्न र कार्यसम्पादन गर्नुले वर्ष पुस्तकको ओज बढ्छ।

कविन्द्रसिंह बोहरा

डीएसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कैलाली

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले जातीय विभेद, छुवाछुत, बेथिति, कुप्रथा, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता जस्ता घटनालाई समेटेको पाइन्छ। आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारका अनुसन्धनात्मक प्रतिवेदन तथा न्यायका विषयलाई वर्ष पुस्तकमा समेट्न सक्दा उपयुक्त हुन्थ्यो।

भरत शाह

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ सुदूरपश्चिम प्रदेश

इन्सेकले मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रकाशन गरी राज्यलाई जवाफदेही बनाउने कार्य गरिरहेको छ। एक जना प्रतिनिधिले वर्षभर मानव अधिकारको सवाल अभिलेख गर्नु चुनौतीपूर्ण कार्य हो। सरोकारवालाले यस्ता विषयवस्तुको समाधान कसरी गर्न सकिन्छ भन्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्छ।

महादेव बडू (कस्यप)

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, दार्चुला

राज्यको सहयोगीका रूपमा इन्सेकले भूमिका खेलेको छ। मानव अधिकारकर्मीले उठान गरेका विषयवस्तुले कर्मचारी होस् या नीति निर्मातालाई सहयोग पुऱ्याइरहेको छ।

यज्ञराज जोशी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी,दार्चुला

मानव अधिकार उल्लङ्घन र ज्यादतीका घटनाका विषयमा कुनै पूर्वाग्रह नराखी अभिलेखिकरण हुने गरेकाले यसको विश्वसनीयता निरन्तर उकालो लागेको मैले महसुस गरेको छु। मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना तथा नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक सूचनाको स्रोतका रूपमा प्रयोग गरिने गरिएको छ।

राजेन्द्र फडारा

प्रमुख, जिल्ला कारागार, बझाङ

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना उजागर गर्न सफल भएको छ। यसमा उल्लेखित तथ्याङ्कले मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना न्यूनीकरणको योजना बनाउन पनि सघाउ पुग्छ।

विरेन्द्रबहादुर खड्का

अध्यक्ष,मानव अधिकार एलाएन्स, बझाङ

वर्ष पुस्तकले मानव अधिकारको अवस्थाको बारेमा चित्रण गर्ने गर्दछ। मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि नेपाल प्रहरीका सकल दर्जालाई मानव अधिकारबारे प्रशिक्षण गरेका छौं। सरकारी तहबाट मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरू भएका छैनन्।

युवराज भण्डारी

डिएसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बझाङ

मानव अधिकारको विषयलाई इन्सेक र मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले राम्रोसँग उठान गरेको छ। वर्ष पुस्तकमा उठान गरिएका विषयले राजनीतिक पार्टीलाई पनि योजना बनाउन सहयोग पुगेको छ।

नयन बोहरा

सचिव, नेकपा एमाले जिल्ला कार्यासमिति, बझाङ

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले नेपालको समग्र मानव अधिकार अवस्थाको चित्रण गर्दै आएको छ। यो हाम्रो समाजका लागि महत्वपूर्ण दस्तावेज हो। नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले राज्यको दायित्व तथा जिम्मेवारीलाई सरल रूपमा प्रष्ट्याएको छ।

ओम प्रसाद भट्टराई

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बझाङ

वर्ष पुस्तकले मानव अधिकार संरक्षणका लागि सचेतना अपनाउन सुझाउने गरेको पाइन्छ। राजनीतिक व्यवस्था परिवर्तनसँगै फेरिएका अधिकार उल्लङ्घनका घटनामा सुक्ष्म अध्ययन अझ बढाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

ललित बहादुर सिंह

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, बझाङ

इन्सेकले मानव अधिकार हननका गतिविधि न्यूनिकरण गर्न सकारात्मक ढङ्गले अभियान सञ्चालन गरेको छ। मानव अधिकारको पक्षमा वकालत गर्न एक विश्वस्त संस्थाका रूपमा समेत इन्सेक परिचित छ।

हिक्मतबहादुर सिंह

अध्यक्ष, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, डडेल्धुरा

मानव अधिकारको प्रत्याभूति, संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि राज्यले कानुन निर्माण र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिनुपर्छ। मानव

अधिकारको सम्मान प्रत्याभूतिका लागि व्यक्तिलाई सचेत र कर्तव्य पालनामा सजग बनाउन आवश्यक छ।

ललितबहादुर कुँवर

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, अछाम

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले नेपालभरको मानव अधिकारको अवस्था तथा मानव अधिकार हनन्का घटनाहरूबारे जानकारी दिन्छ। मानव अधिकारजस्तो संवेदनशील विषयमा यसको सम्मान, संरक्षणमा प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि इन्सेकले पुऱ्याएको योगदान अत्यन्तै महत्वपूर्ण छ। मानव अधिकार हनन्का घटना न्युनीकरण गर्न तथा मानव अधिकारको संरक्षण प्रवर्द्धन गर्न वर्षपुस्तकले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुका साथै महिला तथा बालबालिकामाथि हुने सबै खाले हिंसा न्युनीकरणका लागि इन्सेक क्रियाशील हुन आवश्यक छ।

ईश्वरीप्रसाद भण्डारी

प्रमुख, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, अछाम

मानव अधिकारको रक्षाका लागि हरेक व्यक्ति र निकायलाई मानव अधिकार सम्बन्धी चेतना आवश्यक हुन्छ। मानव अधिकार, कानुनी ज्ञानको अभावले समाजमा कतिपय घटा बाहिर आउन सकेका छैनन्।

हरिसप्रसाद भट्ट

न्यायाधिवक्ता, जिल्ला सरकारी कार्यालय, अछाम

इन्सेकले प्रकाशन गर्ने वर्ष पुस्तक अध्ययनका लागि उपयोगी सामग्री मध्येको एक हो। यो पुस्तकको सहायताले वर्षभरिका मानव अधिकार उल्लङ्घनको अवस्था बुझ्न् मद्दत पुग्छ। समाजमा भइरहेको विभिन्न हिंसाबाट हुने गरेको मानव अधिकार उल्लङ्घनको वास्तविक अवस्था विश्लेषणपछि न्याय सम्पादनमा मद्दत पुग्ने देखिन्छ।

मोहनराज जोशी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी, डोटी

मानव अधिकारजस्तो संवेदनशील विषयमा यसको सम्मान, संरक्षण र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि इन्सेकले पुऱ्याएको योगदान अतुलनीय छ। महिला तथा बालबालिकामाथि हुने सबैखाले हिंसा न्यूनीकरणका लागि इन्सेक थप क्रियाशील हुन आवश्यक छ।

बिनोद शर्मा

एसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, डोटी

मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतीका घटनाको अभिलेख गरी वर्ष पुस्तक प्रकाशन गरिनुले मानव अधिकार संरक्षणमा योगदान पुगेको छ। मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न सबै पक्षहरू संवेदनशील भएमा मानव अधिकारको रक्षाको निमित्त टेवा पुग्ने देखिन्छ।

लक्ष्मणबहादुर सिंह

प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति,डोटी

मानव अधिकारको संरक्षण, प्रवर्द्धन र जनचेतना अभिवृद्धिका लागि इन्सेकले विगतमा पुऱ्याएको योगदान प्रेरणादायी छ। यो पुस्तकले मानव अधिकारका विषयमा जानकारीमूलक विश्लेषण प्रस्तुत गर्दै यस क्षेत्रमा काम गर्ने नीति-निर्माता, अनुसन्धानकर्ता, तथा सङ्घ-संस्थाहरूलाई मानव अधिकारको क्षेत्रमा थप काम गर्न सहज बनाएको छ।

शंकर विश्वकर्मा

जिल्ला संयोजक, दलित महिला सङ्घ, फेडो, डोटी

मानव अधिकारको क्षेत्रमा बहस र पैरवी गर्दै आएको इन्सेकले लामो समयदेखि वर्ष पुस्तक प्रकाशन मार्फत मुलककै समग्र मानव अधिकारको अवस्था सार्वजनिक गर्दै आएको छ। यो सराहनीय कार्य हो। मानव अधिकारको संरक्षण, सम्बर्धन र परिपुर्ति गर्ने मुख्य दायित्व राज्यको भए पनि नागरिकहरू अवसरबाट वञ्चित हुनु र नागरिकका आधारभूत अधिकारको सुनिश्चितता नहुनु दु:खद पक्ष हो।

अमर खड्का

नगर प्रमुख, बडिमालिका नगरपालिका, बाजुरा

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक मानव अधिकारको प्रवर्द्धनका लागि उपयोगी दस्तावेज हो। मानव अधिकार वर्ष पुस्तकको प्रचारप्रसार राज्यको तल्लो तहसम्म पुऱ्याउन सकियो भने थप प्रभावकारी हुने देखिएको छ। नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तक मानव अधिकार उल्लङ्घन र ज्यादतीका घटनाको अभिलेख मात्रै नभएर समग्र मुलुकै मानव अधिकारको महत्वपूर्ण दस्तावेज पनि हो। १९९२ देखि प्रकाशन गरिँदै आइएको नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले घटना, घटनाको प्रकृति र घटनाको स्वरूपको विस्तृत अध्ययन गर्न र जिल्लामा सोही अनुसारका कार्यक्रमहरू तय गर्न पनि सहज भएको छ।

जनक बोहोरा

नगर प्रमुख,बुढीनन्दा नगरपालिका, बाजुरा

नेपाल मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले सबै ठाउँ र सबै किसिमका घटनाको अभिलेख गरेको छ। जसको विकासक्रम र राज्यले क्रिया प्रतिक्रिया अधिकारप्रति निर्वाह गरेको जवाफदेहिता र भूमिकाबारे अध्ययन गर्ने जुनसुकै नागरिकको लागि महत्वपूर्ण पुस्तक बनेको छ।

दिलीपकुमार गिरी

डिएपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बाजुरा

मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि वर्ष पुस्तकमा समेटिएका विषय वस्तु तथा तथ्याङ्कले मानव अधिकारबारे भएगरेका त्रुटि र तिनको समाधानको लागि सरोकारवाला निकायलाई सच्याउने मौका प्रदान गरेको छ।

लालबहादुर ओली

अध्यक्ष, नेकपा एमाले जिल्ला कमिटी, बाजुरा

इन्सेकले नागरिकको न्यायका लागि वकालतका गर्दै आएको छ। मानव अधिकार वर्ष पुस्तक सबैको लागि एक महत्वपूर्ण स्रोत सामग्रीका रूपमा रहेको छ। आर्थिक, समाजिक तथा सास्कृतिक अधिकारका सवालहरूलाई थप महत्व दिएर वर्ष पुस्तकमा प्रकाशन गर्न सकियो भने थप प्रभावकारी हुने देखिएको छ।

रुक्मिणी शाह

अध्यक्ष, महिला अधिकार मञ्च, बाजुरा

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकले अधिकारबाट वञ्चित महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिकमाथि भएका मानव अधिकार उल्लङ्घनको विषयमा सरोकारवालाहरूको ध्यानाकर्षण गर्ने काम गर्दै आइरहेको छ।

निलम लेखक जोशी

उपप्रमुख, भीमदत्त नगरपालिका, कञ्चनपुर

मानव अधिकार वर्ष पुस्तकमा मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनामात्रै समावेश नगरी अपराधरहित समाजको निर्माण गर्न नागरिकका दायित्व र कर्तव्य तथा अपराधका घटनाहरूमा प्रहरीले गरेको उत्कृष्ट अनुसन्धान र पीडितले पाएको न्याय समेतका विषयलाई यथार्थ परक ढङ्गबाट समावेश गर्नसके यो पुस्तकको गरिमा अझै बढ्ने थियो।

चक्रराज जोशी

एसपी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कञ्चनपुर